

Abstrakt

Tématem diplomové práce je zkoumání dimenze extraverze-introverze jako jedné ze základních charakteristik osobnosti člověka. V teoretické části práce přinášíme stručnou historii snah tuto dimenzi definovat a popsat, také představujeme některé současné koncepty a příslušné diagnostické metody.

Dále se v teoretické části práce krátce věnujeme specifikům osobnostní dimenze extraverze v kontextu umělecky tvořivé osobnosti. Cílem této práce není přispět k odpovědi na otázku po existenci vztahu mezi tvůrčím uměleckým procesem a introvertností či extravertností tvůrce. Umělci jsou ale psychologicky hojně prozkoumanou skupinou, rozhodli jsme se proto některé specifické poznatky o jejich extravertnosti nebo introvertnosti využít v našem výzkumu.

Cílem praktické části práce je příspěvek k hledání možné souvislosti teorií osobnosti H. Rorschacha a H. J. Eysencka. Obě teorie a jejich metody (Rorschachův test a Eysenck Personality Questionnaire, dále EPQ-R) jsou založeny na neurobiologických vlastnostech jedince a jeho typických způsobech reagování, liší se ale svým přístupem.

Předpoklad H. J. Eysencka o spíše nižší extravertnosti umělců, stejně jako předpoklad H. Rorschacha o umělecké osobnosti spíše introverzivní či ambientní, můžeme na našem malém výběru potvrdit. Nenalezli jsme signifikantní vztah mezi nízkou extravertností měřenou EPQ-R a převahou pohybových odpovědí v Rorschachově testu, které určují Erlebnistypus introverzivní. Nalezli jsme ale ve shodě s dalšími studii tendence, naznačující možný vztah mezi vyšší extravertností a převahou barvových odpovědí, které určují Erlebnistypus extratenzivní.

Na základě tohoto zjištění diskutujeme úvahu, že může existovat souvislost Eysenckovým pojetí extraverze a reakcemi na barvy v Rorschachově testu. Naproti tomu, převaha pohybových odpovědí nebo nepřítomnost barvových odpovědí v Rorschachově testu značí převahu kognitivních procesů nad emocemi a v takovém případě se možná souvislost odpovědí v Rorschachově testu a Eysenckově dotazníku vytrácí, protože Eysenckův model neobsahuje kognitivní složku.

klíčová slova: extraverze, introverze, extratenzivní, introverzivní, Rorschach, Eysenck, teorie osobnosti, umělec, EPQ-R, Rorschachova metoda